

NESLUŽBENI PREČIŠĆEN TEKST

(“Službene novine BPK Goražde” broj: 9/13, 11/14, 15/19 i 5/22)

Na osnovu poglavlja IV. odjeljak A. člana 23. tačka b) Ustava Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“ broj: 8/98, 10/00 i 5/03), Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH“ broj: 33/04/, 56/05 – Ispravka, 70/07, 9/10 i 90/17) i člana 5. stav (2), člana 9. stav (2), člana 10. stav (2). i (3), člana 14. stav (4), člana 20., člana 32. stav (1) i članova 34. i 42. Zakona o pravima demobilisanih branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH“ broj: 54/19), Skupština Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na ____ sjednici održanoj dana _____. _____.2022.godine **donosi:**

ZAKON O DOPUNSKIM PRAVIMA BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA U BOSANSKO – PODRINJSKOM KANTONU GORAŽDE

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim Zakonom uređuju se prava, uvjeti i postupak za ostvarivanje prava, korištenje i prestanak prava, sredstva za finansiranje prava, kao i druga pitanja od značaja za ostvarivanje prava članova porodica šehida, članova porodica poginulih, umrlih i nestalih branioca, ratnih vojnih invalida i članova njihovih porodica, dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova porodica poginulih, umrlih i nestalih dobitnika ratnog priznanja i odlikovanja, branioca, demobiliziranih branioca i članova njihovih porodica, članova porodica umrlih demobiliziranih branilaca, dobrovoljaca, organizatora otpora, veterana i ratnih vojnih zarobljenika, kao lica zaslžnih u odbrambeno-oslobodilačkom ratu sa područja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u dalnjem tekstu: Kanton), kao i mirnodopskih vojnih invalida, a u skladu sa raspoloživim budžetskim sredstvima, s tim što sredstva za ostvarivanje prava utvrđena ovim Zakonom ne mogu biti manja od 5% izvršenja Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde u predhodnoj godini.

Odredbe ovog Zakona se primjenjuju i na lica iz stava 1. ovog člana, koja nemaju prebivalište odnosno boravište na području Kantona, a ostvarila su povratak u Republiku Srbiju u općinama: Foča, Čajniče, Rudo, Višegrad, Rogatica, Pale i Novo Goražde, s tim da su na dan potpisivanja “Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH”(14.12.1995.g.), imala boravište na području Kantona.

“Prava utvrđena ovim Zakonom mogu ostvariti djeca šehida i poginulih branilaca, rođena u braku ili vanbračnoj zajednici,i nakon prestanka prava na porodičnu invalidinu pod uslovom da imaju prebivačište,odnosno boravište na području Kantona ili das u ostvarili povratak u Republiku Srbiju u opština navedenim u stavu(2) ovog člana.”

Lica iz stava 1. i 2. ovog člana, prava po ovom Zakonu ostvaruju kao dopunska uz prava koja su za branioce i članove njihovih porodica utvrđena Zakonom o pravima branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH“, br. 33/04, 56/05-Ispravka, 70/07, 9/10 i 90/17) (u dalnjem tekstu: Federalni zakon), Zakonom o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica (“Službene novine Federacije BiH”, br. 70/05, 61/06, 9/10 i 90/17), Zakonom o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica (“Službene novine Federacije BiH“, broj 54/19), Odlukom o posebnim pravima nositelja “Partizanske spomenice 1941” i članova njihovih porodica (“Službene novine Federacije BiH”, broj 6/06), Zakonom o osnovnim pravima vojnih invalida i porodica palih boraca (“Službeni list Republike Bosne i Hercegovine” , br. 2/92, 6/94 i 13/94) i Zakonom o zaštiti boraca narodnooslobodilačkog rata (“Službeni list Bosne i Hercegovine”, broj 35/90”).

Član 2.

U skladu sa odredbama Federalnog zakona, zakona i drugih propisa iz člana 1. ovog Zakona i drugih zakona pri realiziranju prava i pogodnosti utvrđenih ovim Zakonom i drugim propisima na području Kantona, koriste se slijedeći pojmovi i definicije:

1. Braniocima, u smislu ovog Zakona smatraju se pripadnici Armije Republike Bosne i Hercegovine, Hrvatskog vijeća obrane i policije nadležnog organa unutrašnjih poslova (u dalnjem tekstu: Oružane snage), a koji su učestvovali u odbrani suvereniteta i cijelovitosti Bosne i Hercegovine (početak agresije na općinu Ravno), od 18.09.1991. do 23.12.1996. godine, odnosno do prestanka neposredne ratne opasnosti i koji su demobilizirani rješenjem nadležnog vojnog organa, kao i lice koje je učestvovalo u pripremi za odbranu i u odbrani Bosne i Hercegovine;
2. Demobiliziranim braniocem, u smislu ovog Zakona, smatra se pripadnik Oružanih snaga, koji je učestvovao u pripremama za odbranu ili u odbrani Bosne i Hercegovine u periodu od 18.09.1991. do 22.04.1996. godine minimalno godinu dana, pod uvjetom da ne postoje okolnosti iz člana 36. federalnog zakona;
3. Dobrovoljcem, smatra se pripadnik vojnih jedinica koji je učestvovao u pripremi za odbranu i u odbrani Bosne i Hercegovine u periodu od 18.09.1991. do 09.04.1992. godine, kao i drugo lice koje nije bilo vojni obveznik u vrijeme dobrovoljnog stupanja u Oružane snage i ostalo neprekidno u jedinicama do kraja rata ili je ranije demobilizirano od nadležnog vojnog organa;
4. Organizatorom otpora, smatra se lice koje je organizovalo i rukovodilo u pripremi za odbranu i u odbrani Bosne i Hercegovine, najmanje 100 dana, u periodu od 18.09.1991. do 09.04.1992. godine, i uz to bilo pripadnik Oružanih snaga ili državnih organa ili institucija vezanih za odbranu Bosne i Hercegovine najmanje dvije godine, a čiji je status potvrđen od strane Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata;
5. Veteranom, smatra se lice koje je stupilo u jedinice iz stava 1. ovog člana od 18.09.1991. do 31.12.1992. godine, i ostalo neprekidno do 23.12.1995. godine, ili ranije demobilizirano od nadležnog vojnog organa;
6. Član porodice šehida, poginulog, umrlog, nestalog branitelja i umrlog ratnog vojnog invalida, je korisnik prava na porodičnu invalidinu, na osnovu konačnog rješenja nadležnog organa, izdatog u skladu sa važećim federalnim propisima iz oblasti braniteljsko-invalidske zaštite;
7. Dijete šehida, poginulog, umrlog, nestalog branitelja bez oba roditelja, u smislu ovog Zakona, je član obitelji šehida poginulog, umrlog, nestalog branitelja, koje je u vrijeme gubitka oba roditelja bilo mlađe od 15 godina života kao i iza navršene 15. godine života, ukoliko se nalazilo na redovnom školovanju, a najkasnije do navršene 25. godine života, odnosno, koje je nesposobno za privređivanje, ukoliko je nesposobnost za privređivanje nastupila prije navršene 15. godine života, odnosno, 25. godine ukoliko se nalazilo na redovnom školovanju;
8. Ratni vojni invalid, u smislu ovog Zakona, je branitelj kojem je to svojstvo utvrđeno rješenjem nadležnog organa, izdatog u skladu sa važećim federalnim propisima iz oblasti braniteljsko-invalidske zaštite, a na osnovu zadobijene rane, povrede, bolesti ili pogoršanja bolesti, uslijed čega je nastupilo oštećenje njegovog organizma najmanje za 20%;
9. Djetetom ratnog vojnog invalida/demobiliziranog branitelja/ mirnodopskog vojnog invalida, u smislu ovog zakona, smatra se dijete rođeno u braku/van braka, pastorče ili usvojeno dijete, mlađe od 15 godina života kao i iza navršene 15. godine života, ukoliko se nalazi na redovnom školovanju, a najkasnije do navršene 25. godine života, odnosno, koje je nesposobno za privređivanje, ukoliko je nesposobnost za privređivanje nastupila prije navršene 15. godine života, odnosno 25. godine ukoliko se nalazilo na redovnom školovanju, koje ratni vojni invalid/demobilizirani branitelj/mirnodopski vojni invalid izdržava, odnosno koje je izdržavao do momenta smrti, ukoliko je riječ o umrlom ratnom vojnom invalidu/demobiliziranom branitelju/mirnodopskom vojnom invalidu;

10. Dobitnik ratnog priznanja i odlikovanja i član uže porodice poginulog, umrlog ili nestalog dobitnika ratnog priznanja i odlikovanja, u smislu ovog Zakona, je korisnik prava na mjesecni novčani dodatak, na osnovu konačnog rješenja nadležnog organa, u skladu sa odredbama Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica;
11. Mirnodopski vojni invalid, u smislu ovog zakona, je lice koje je u miru bez namjere, vršeći vojnu dužnost, zadobilo ranu ili povredu, pa je zbog toga nastupilo oštećenje njegovog organizma najmanje za 20%, odnosno kod kojeg je uslijed bolesti ili pogoršanja bolesti nastupilo oštećenje njegovog organizma najmanje za 60% u periodu od 24.12.1996. godine do 01.01.2006. godine, i to: vojno lice na služenju obaveznog vojnog roka, pitomac u vojnoj školi, pripadnik rezervnog sastava za vrijeme vojne dužnosti;
12. Nosič "Partizanske spomenice 1941" i član uže porodice poginulog ili umrlog nosioca "Partizanske spomenice 1941", u smislu ovog Zakona, je korisnik prava na mjesecni novčani dodatak, na osnovu konačnog rješenja nadležnog organa, u skladu sa odredbama Odluke o posebnim pravima nosilaca "Partizanske spomenice 1941" i članova njihovih porodica, pod uvjetom da je u periodu 18.9.1991. godine do 23.12.1996. godine, boravio na području Kantona;
13. Borcem narodnooslobodilačkog antifašističkog rata od 1941. do 1945. godine, u smislu ovog Zakona, smatra se lice kome je taj status priznat Zakonom o zaštiti boraca narodnooslobodilačkog rata i čija su prava po tom osnovu utvrđena rješenjem nadležnog organa;
14. Mirnodopskim vojnim invalidom, koji je svoje pravo stekao do 6.4.1992. godine, u smislu ovog Zakona, smatra se lice, kome je taj status priznat Zakonom o osnovnim pravima vojnih invalida i porodica palih boraca i čija su prava po tom osnovu utvrđena rješenjem nadležnog organa;
15. Član uže porodice ratnog/mirnodopskog vojnog invalida, branitelja, umrlog ratnog/mirnodopskog vojnog invalida i umrlog branitelja, u smislu ovog Zakona, je bračni partner, vanbračni partner u smislu člana 3. Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine («Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine», broj 35/05), djeca rođena u braku i van braka, usvojena djeca i pastorčad;
16. "Članovi porodice demobiliziranog branioca, u smislu ovog Zakona, su roditelji, bračni partner i djeca rođena u braku ili van braka, usvojenik ili pastorak, koji žive u zajedničkom domaćinstvu sa demobilisanim braniocem."
17. Ratnim vojnim zarobljenikom smatra se branilac koji je vršeći vojnu dužnost zarobljen od strane agresora na Republiku Bosnu i Hercegovinu;
18. Pod pojmom zajedničko domaćinstvo smatra se zajednica stanovanja, privređivanja i trošenja ostvarenih prihoda."

Član 3.

Prava po ovom Zakonu mogu ostvariti branioci koji su po definiciji iz člana 2. ovog Zakona proveli u Oružanim snagama najmanje godinu dana.

Član 4.

Pojmovi utvrđeni u predhodnom članu i svim ostalim odredbama Zakona gdje se spominju u različitim padežima zamjenjuju se riječima u odgovarajućem padežu.

Sve imenice koje se odnose na nosioce pojedinih prava, upotrebljene u ovom Zakonu samo u muškom ili samo u ženskom rodu, odnose se na oba spola.

II PRAVA

Član 6.

Lica iz člana 1. ovog Zakona imaju prema načinu i obimu utvrđenim ovim Zakonom, slijedeća prava

1. Zdravstvena zaštita;
2. Banjsko i klimatsko liječenje;
3. Naknada putnih troškova i troškova za liječenje u inozemstvu;
4. Prava po osnovu preostale radne sposobnosti;
5. Participacija troškova za nabavku lijekova koji nisu na esencijalnoj listi;
6. Pravo na duži godišnji odmor po osnovu učešća u Oružanim snagama;
7. Stimulativne mjere i prednost pri zapošljavanju;
8. Prednost pri korištenju programa Službe za zapošljavanje Bosansko-podrinjskog kantona Goražde
9. Stimulativne mjere pri zapošljavanju i samozapošljavanju;
10. Prednost pri zakupu i otkupu poslovnog prostora;
11. Prednost pri smještaju u penzionerske domove i gerontološke centre
12. Prvenstvo upisa u obrazovne ustanove i besplatno školovanje;
13. Stipendiranje;
14. Prednost pri smještaju u dačke i studentske domove;
15. Pravo na besplatne obavezne udžbenike za redovno školovanje;
16. Stambeno zbrinjavanje i pomoć u stambenom zbrinjavanju;
17. Pravo na participaciju troškova za priključak na infrastrukturne mreže (voda, električna energija);
18. Pravo na stan u vlasništvo;
19. Uklanjanje arhitektonsko - urbanističkih barijera za ulazak i kretanje po stanu u invalidskim kolicima;
20. Prioritet u dodjeli sredstava za povratak i održiv povratak;
21. Participacija troškova naknade za dodijeljeno građevinsko zemljište na korištenje i naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta;
22. Besplatna i povlaštena vožnja;
23. Participacija troškova dženaze-sahrane;
24. Jednokratna pomoć;
25. Podizanje nišana - nadgrobnih spomenika i spomen obilježja;
26. Participacija u učešću na sportskim takmičenjima u invalidskom sportu;
27. Posebna prava dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja;
28. Druga prava u skladu sa posebnim propisima;
29. Novčana egzistencijalna naknada;
30. Finansiranje boračkih organizacija čiji su članovi lica iz člana 2. ovog Zakona i finansijska podrška boračkim udruženjima za projekte i aktivnosti koji doprinose poboljšanju statusa boračkih populacija.

U ostvarivanju navedenih prava, prioritet pod jednakim uslovima u okviru boračke kategorije kojoj pripadaju (demobilisani branioci, ratni vojni invalidi, članovi porodice šehida - poginulog, umrlog i nestalog branioca), imaju dobitnici ratnih priznanja i odlikovanja i članovi porodice poginulog, umrlog i nestalog dobitnika ratnog priznanja i odlikovanja.

1. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Član 7.

Pravo na zdravstvenu zaštitu lica iz člana 1. ovog Zakona i članovi njihovih porodica, ostvaruju u skladu sa odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti («Službene novine Federacije BiH» broj: 46/10) i Zakona o zdravstvenom osiguranju («Službene novine Federacije BiH» broj: 30/97, 7/02, 7/08, 48/11 i 36/18).

Sredstva za realiziranje prava na zdravstvenu zaštitu iz stava 1. ovog člana osiguravaju se za osigurana lica iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja - a za neosigurana lica koja se ne mogu osigurati po nekom

drugom osnovu, obaveznik uplate doprinosa za zdravstveno osiguranje je Ministarstvo za boračka pitanja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Lica iz člana 1. ovog Zakona i članovi njihovih porodica, povratnici u Republiku Srpsku, imaju pravo na zdravstvenu zaštitu u skladu sa Odlukom Vlade Federacije BiH o ostvarivanju prava iz bolničke zdravstvene zaštite za povratnike iz Federacije BiH u RS u zdravstvenim ustanovama Federacije BiH („Sl. novine Federacije BiH“ broj: 84/14 i 36/15) i Sporazumom o načinu i postupku korištenja zdravstvene zaštite osiguranih lica na teritoriji Bosne i Hercegovine, van područja entiteta, odnosno Distrkta Brčko kome osigurana lica pripadaju („Službene novine Federacije BiH“, broj: 41/01, 7/02 i 14/17), a ukoliko ne mogu pravo ostvariti prema Sporazumu, imaju pravo na obavezan vid zdravstvene zaštite u najbližoj općini u Federaciji, ukoliko to pravo ne mogu koristiti u zdravstvenoj ustanovi u mjestu svog prebivališta.

Član 8.

Nadležna kantonalna zdravstvena ustanova, ukoliko nije formirala, dužna je formirati posebnu službu za praćenje, prevenciju i liječenje lica iz člana 2. ovog Zakona oboljelih od posttraumatskog stresnog poremećaja.

Lica iz člana 1. ovog Zakona kojima je dijagnosticiran PTSP mogu ostvariti pravo na besplatne lijekove za liječenje od PTSP-a, u skladu sa pozitivnim propisima u oblasti zdravstvenog osiguranja.

Član 9.

Lica iz člana 1. ovog Zakona i članovi njihovih porodica, ukoliko status osiguranog lica ne mogu ostvariti po nekom drugom osnovu, ostvaruju to pravo po ovom Zakonu.

Član 10.

Skupština Kantona posebnim propisom uređuje učešće Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona u finansiranju ortopetskih pomagala, te obezbjeđenju potrebnih lijekova i sanitetskog materijala za ratne vojne invalide i demobilizirane branioce koji su neophodni za liječenje posljedica od rana, povreda, ozljeda ili oboljenja zadobijenih tokom učešća u odbrani Bosne i Hercegovine u punom iznosu.

O proširenom obimu prava za lica iz člana 2. ovog Zakona poseban propis donosi Skupština Kantona na prijedlog Vlade.

Član 11.

Lica iz člana 1. ovog Zakona oslobađaju se od obaveze ličnog učešća osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite i snošenju troškova liječenja na teritoriji Kantona.

Lica iz člana 1. mogu ostvariti pravo na jednokratnu novčanu pomoć za plaćanje troškova liječenja.

Uslove i način ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu utvrđuje Ministar za boračka pitanja , uz saglasnost Vlade Kantona posebnim propisom.

Član 11.a)

Lica iz člana 1. ovog Zakona imaju prednost pri ostvarivanju zdravstvenih usluga u zdravstvenim ustanovama, uključujući sve vrste dijagnostike (CT, MR i ostale laboratorijske pretrage).

Nadležne ustanove iz oblasti zdravstva dužne su u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona na vidnom mjestu istaći obavijest da lica iz člana 1. ovog Zakona imaju prednost za pružanje usluga.

Član 11.b)

Lica iz člana 1. ovog Zakona mogu ostvariti pravo na troškove prijevoza radi liječenja u drugom kantonu u visini povratne autobusne karte, o čemu rješenje donosi nadležna općinska služba za boračko-invalidsku

zaštitu po mjestu prebivališta, odnosno Odjeljenje za branilačko-invalidsku zaštitu prema mjestu prebivališta lica iz člana 1. ovog Zakona.

Novčana sredstva za finansiranje prava iz stava 1. ovog člana će se obezbjediti u budžetu općine po mjestu prebivališta lica iz stava 1. ovog Zakona u skladu sa mogućnostima.

Liječenje u drugom kantonu za lica iz stava 1. ovog člana provodiće se u skladu sa Sporazumom o načinu i postupku korištenja zdravstvene zaštite van područja kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja kome osiguranik pripada („Službene novine Federacije BiH“ broj: 41/01, 7/02 i 14/17).

2. BANJSKO I KLIMATSKO LIJEČENJE

Član 20.

Lica iz člana 1. ovog Zakona, pod uslovima propisanim ovim Zakonom, imaju pravo na banjsko i klimatsko liječenje.

Član 21.

Banjsko i klimatsko liječenje, prema ovom Zakonu, jeste liječenje koje je neophodno kao nastavak liječenja od zadobivene rane, povrede, ozljede ili bolesti koje su propisane kao indikacija za to liječenje, a koje se obavlja u specijalizovanim zdravstvenim ustanovama u kojima se u liječenju primjenjuje i prirodni faktor, drugim zdravstvenim ustanovama u kojima se liječenje obavlja pretežno prirodnim faktorom, kao i u ustanovama i privrednim društvima osnovanim za liječenje, odmor i rekreaciju u kojima se u liječenju primjenjuje prirodni faktor.

O potrebi za banjskim i klimatskim liječenjem lica iz člana 1. ovog Zakona, na osnovu zahtjeva lica i upute ljekara specijaliste, odlučuje ljekarska komisija koju imenuje Ministarstvo.

Član 22.

Ministarstvo zaključuje ugovor o banjsko - klimatskom liječenju lica iz člana 1. ovog Zakona sa ustanovama i privrednim društvima iz člana 21. ovog Zakona.

Ugovorima iz stava 1. ovog člana, naročito se utvrđuje obim i kvalitet zdravstvenih i drugih usluga koji te ustanove i privredna društva pružaju korisnicima, cijena tih usluga i druga prava i obaveze.

Način, uslove i kriterije za ostvarivanje prava na banjsko-klimatsko liječenje propisuje Ministar za boračka pitanja, uz saglasnost Vlade Kantona posebnim Pravilnikom.

3. NAKNADA PUTNIH TROŠKOVA I TROŠKOVA ZA LIJEČENJE U INOZEMSTVU

Član 35.

Ostvarivanje prava na naknadu troškova liječenja u inostranstvu ostvaruje se u skladu sa članom 27. stav 3. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH“ broj: 33/04, 56/05, 70/07 i 9/10) i to: ratni vojni invalidi, djeca poginulog branioca, umrlog i nestalog branioca, demobilizirani branilac i djeca demobiliziranih branioca, prema utvrđenoj medicinskoj dokumentaciji i u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i propisu o upućivanju osiguranika na liječenje u inozemstvo.

Pored lica utvrđenih članom 27. stav 3. Federalnog zakona, pravo na naknadu troškova liječenja u inostranstvu mogu ostvariti roditelji i bračni drug šehida, poginulog, umrlog i nestalog branioca i dobitnici

ratnih priznanja i odlikovanja i članova porodica piginulih, umrlih i nestalih dobitnika ratnog priznanja i odlikovanja, bračni drug i djeca ratnih vojnih invalida i bračni drug demobiliziranog branioca

Visina troškova za liječenje u inostranstvu odobrava se u skladu sa raspoloživim sredstvima u budžetu predviđenih za ove namjene do visine 10 prosječnih netto plaća isplaćenih u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija BiH) u predhodnoj godini.

Član 36.

Pravo na naknadu troškova prijevoza za odlazak na liječenje i povratak po završetku liječenja u visini troškova autobusne karte od mjesta boravka do mjesta liječenja odlazak-povratak, kao i naknadu troškova smještaja do 10 dana, u visini do dvije prosječne netto plaće isplaćene u Federaciji BiH u predhodnoj godini, ostvaruju lica iz člana 35. ovog Zakona.

Ukoliko je lice iz prethodnog stava korisnik prava na dodatak za njegu i pomoć od drugog lica ima pravo na naknadu troškova prijevoza i boravka za lice koje sa njim putuje u pratnji.

Član 37.

O nemogućnosti liječenja u Bosni i Hercegovini, potvrdu izdaje ljekarski konzilij Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu.

Član 38.

Pravo na naknadu troškova i troškova za liječenje u inostranstvu po zahtjevu lica iz člana 35. ovog Zakona utvrđuje se na osnovu nalaza, ocjene i mišljenja komisije stručne ustanove iz predhodnog člana Zakona, i računa izdatih nadležnih ustanova, preduzeća i sl. a postupak provodi prvostepeni organ nadležan za boračko-invalidsku zaštitu u čijoj se službenoj evidenciji vodi podnositelj zahtjeva.

Nakon provedenog postupka odlučivanja, o priznatom pravu na naknadu troškova prevoza, i/ili troškova za liječenje u inostranstvu iz predhodnog člana, prvostepeni organ donosi rješenje i vrši obračun, o čemu dostavlja izvještaj Ministarstvu.

4. PRAVO PO OSNOVU PREOSTALE RADNE SPOSOBNOSTI

Član 39.

Nezaposleni vojni invalid, koji je zadobio ranu, povredu, ozljedu ili bolest po osnovu koje mu je priznat status vojnog invalida, kod koga je, uslijed bolesti ili povrede, došlo do težeg oštećenja organizma, na osnovu preostale radne sposobnosti ima pravo na profesionalnu rehabilitaciju, uključujući i školovanje za obavljanje poslova za koje se traži viša stručna spremna od one koju vojni invalid ima, ako prema općem obrazovanju, godinama života, zdravstvenom stanju i drugim okolnostima ima uslove za uspješnu rehabilitaciju.

Član 40.

Profesionalnom rehabilitacijom obezbjeđuje se osposobljavanje za vršenje ranijeg ili drugog odgovarajućeg zanimanja, stručno osposobljavanje za vršenje određenog zanimanja i stručno usavršavanje.

Član 41.

Pravo na profesionalnu rehabilitaciju utvrđuje se na osnovu nalaza, ocjene i mišljenja komisije stručne ustanove za ocjenjivanje radne sposobnosti, u skladu sa propisima iz oblasti penzijsko-invalidskog osiguranja.

Komisija iz stava 1. ovog člana, dužna je u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva izvršiti ocjenu radne sposobnosti i o tome u daljem roku od 8 dana pismeno izvjestiti ratnog vojnog invalida i prvostepeni organ nadležan za boračko - invalidsku zaštitu u čijoj se službenoj evidenciji vodi vojni invalid.

Član 42.

Kantonalni organi uprave i kantonalne upravne ustanove, općine sa područja Kantona, kao i sva pravna lica čiji je osnivač Kanton ili Općina, odnosno koja se finansiraju iz budžeta sa učešćem od najmanje 25 %, dužni su primiti na profesionalnu rehabilitaciju ratnog vojnog invalida, kojeg uputi Ministarstvo na prijedlog prvostepenog organa nadležnog za boračko-invalidsku zaštitu.

Uslove, način i kriterije po osnovu preostale radne sposobnosti utvrđuje Ministar za boračka pitanja posebnim Pravilnikom.

5. PARTICIPACIJA TROŠKOVA ZA NABAVKU LIJEKOVA KOJI NISU NA ESENCIJALNOJ LISTI

Član 52.

Troškove nabavke lijekova, koji se ne nalaze na esencijalnoj listi, a neophodni su za liječenje posljedica od rana, povreda ili oboljenja zadobijenih tokom učešća u Oružanim snagama u odbrani Bosne i Hercegovine za ratne vojne invalide snosi Ministarstvo **u skladu sa mogućnostima**, ukoliko to pravo ne mogu ostvariti po drugom osnovu.

Član 53.

Ukoliko ne mogu ostvariti po drugom osnovu participaciju troškova nabavke lijekova koji nisu na esencijalnoj listi ratni vojni invalidi kod kojih nije utvrđena uzročno-posljedična veza po osnovu rane, povrede, ozljede ili bolesti zadobijene tokom službe u Oružanim snagama sa teškom materijalno-socijalnom situacijom, Ministarstvo parcipira do iznosa jedne prosječne netto plaće isplaćene u Federaciji BiH u predhodnoj godini u toku jedne kalendarske godine.

Pravo na participaciju troškova za nabavku lijekova imaju članovi porodice šehida/poginulog borca i demobilizirani branioci pod uslovima i visini troškova definisanih predhodnim stavom ovog člana.

Član 54.

Troškove nabavke lijekova iz člana 52. i 53. ovog Zakona za koje u skladu sa važećim propisima refundira Zavod zdravstvenog osiguranja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: Zavod), Ministarstvo će isplatiti razliku između stvarne cijene koštanja lijekova i visine isplaćenih sredstava na ime refundacije od strane Zavoda.

Uslove, način i kriterije za participaciju troškova za nabavku lijekova utvrđuje Ministar za boračka pitanja, uz saglasnost Vlade Kantona posebnim propisom.

6. PRAVO NA DUŽI GODIŠNJI ODMOR PO OSNOVU UČEŠĆA U ORUŽANIM SNAGAMA

Član 64.

Lica iz člana 1. ovog Zakona koja su u radnom odnosu mogu ostvariti pravo na uvećanje godišnjeg odmora po osnovu učešća u Oružanim snagama.

Uvećanje godišnjeg odmora za lica iz stava 1. ovog člana se određuje na slijedeći način:
a) učešće u odbrambeno-oslobodilačkom/domovinskom ratu 12 - 18 mjeseci - iznosi 1 dan

- b) učešće u odbrambeno-oslobodilačkom/domovinskom ratu 18 - 30 mjeseci - iznosi 2 dana
- c) učešće u odbrambeno-oslobodilačkom/domovinskom ratu više od 30 mjeseci - iznosi 3 dana

Izuzetno od odredbi iz predhodnog stava ovog člana ratnim vojnim invalidima i članovima porodica šehida/poginulih boraca priznaje se puno učešće bez obzira na vrijeme provedeno u sastavu Oružanih snaga.

Svi poslodavci su dužni u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona u svojim pravilnicima odnosno statutima, propisati način, uslove i postupak ostvarivanja prava iz stava 1. ovog člana.

Propisano uvećanje godišnjeg odmora ne može prelaziti propisani maksimum trajanja godišnjeg odmora.

7. STIMULATIVNE MJERE I PREDNOST PRI ZAPOŠLJAVANJU

Član 65.

Nezaposlena lica iz člana 1. i 2. ovog Zakona, koja su na evidenciji Službe za zapošljavanje, ostvaruju prioritet pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima, ukoliko ispunjavaju opće i posebne uvjete za radno mjesto na koje se vrši zapošljavanje, a shodno propisima iz oblasti radnog zakonodavstva. Ovo pravo ostvaruje se slijedećim rasporedom:

- a) dijete poginulog, umrlog, nestalog branioca bez oba roditelja;
- b) dijete šehida ili poginulog, umrlog, nestalog branioca, umrlog ratnog vojnog invalida, umrlog dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja;
- c) član porodice sa dva i više poginulih, umrlih, nestalih branitelja i ratni vojni invalid sa 100% vojnog invaliditeta;
- d) dobitnik ratnog priznanja i odlikovanja;
- e) član porodice poginulog, umrlog, nestalog branioca i ratni vojni invalid s oštećenjem organizma od 90%, 80% i 70%;
- f) ostali ratni vojni invalidi prema procentu invaliditeta;
- g) demobilizirani branioc;
- h) članovi uže porodice umrlog ratnog i mirnodopskog vojnog invalida, umrlog dobitnika ratnog priznanja i odlikovanja i umrlog demobiliziranog branioca i
- i) članovi uže porodice ratnih vojnih invalida po procentu invaliditeta, dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i demobiliziranih branioca.

Lica iz člana 2. tač. 6., 7. i 9. u smislu ovog člana Zakona ostvaruju prednost bez obzira na godine života dok su u skladu sa propisima iz oblasti radnih odnosa sposobni za rad.

Kantonalne upravne ustanove, općine, kao i sva pravna lica čiji je osnivač Kanton ili Općina, odnosno koja se finansiraju iz Budžeta sa učešćem od najmanje 25% dužni su prilikom prijema u radni odnos osigurati prednost licima iz člana 1. i 2. ovog Zakona, kao i članovima njihove uže porodice.

“Subjekti iz stava (3) ovog člana dužni su u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti provedbeni propis kojim se reguliše prednost pri zapošljavanju na način da se licima iz člana 1.i 2.ovog Zakona osigura prednost.”

Prilikom unaprijeđenja u veće službeno zvanje prednost imaju ratni vojni invalidi od 60 i više procenata invalidnosti.

8. PREDNOST PRI KORIŠTENJU PROGRAMA SLUŽBE ZA ZAPOŠLJAVANJE BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE

Član 66.

Prednost pri korištenju programa Službe za zapošljavanje BPK u stimulisanju zapošljavanja i samozapošljavanja, nabavci opreme, obezbijedit će se licima iz člana 1. i 2. ovog Zakona.

Za ostvarivanje prava iz stava 1. ovoga člana, Kantonalna služba za zapošljavanje će posebnim propisom utvrditi način i uslove.

9. STIMULATIVNE MJERE PRI ZAPOŠLJAVANJU I SAMOZAPOŠLJAVANJU

Član 67.

Za otvaranje radnih mjesta, kojim bi pitanje zaposlenja riješila lica iz člana 1. i 2. ovog Zakona, kao i članovi njihove uže porodice, mogu se dodijeliti bespovratna novčana sredstva.

Član 68.

Bespovratna novčana sredstva za stimulisanje zapošljavanja i samozapošljavanja demobilisanih boraca, ratnih vojnih invalida i čanova porodica šehida i poginulih boraca mogu se odobriti za finansiranje projekata za otvaranje radnih mjesta kroz pokretanje ili proširenje proizvodno–uslužnih djelatnosti demobiliziranim braniocima, ratnim vojnim invalidima, čanovima porodica šehida/poginulih boraca, udruženjima/fondacijama koje okupljaju boračku populaciju, kao i pravnim licima (privrednim i društvenim subjektima) koji vrše zapošljavanje pripadnika boračkih populacija.

Uslove, način i kriterije za odobravanje bespovratnih novčanih sredstava za zapošljavanje i samozapošljavanje utvrđuje Ministar za boračka pitanja posebnim propisom, uz saglasnost Vlade Kantona.

10. PREDNOST PRI ZAKUPU I OTKUPU POSLOVNOG PROSTORA

Član 84.

Lica iz člana 1. ovog Zakona imaju prednost, a u skladu sa važećim materijalnim propisima, prilikom zakupa i otkupa poslovnog prostora u vlasništvu Općina i Kantona, ako rješavaju pitanje svog zaposlenja.

11. PREDNOST PRI SMJEŠTAJU U PENZIONERSKE DOMOVE I GERONTOLOŠKE CENTRE

Član 85.

Ratni vojni invalidi, porodice šehida/poginulih boraca i demobilizirani branioci imaju prednost prilikom smještaja u sve javne ustanove koje se bave smještajem starih i iznemoglih osoba, a čiji je osnivač Federacija, kantoni, gradovi i općine, ukoliko nemaju čanova porodice koji su po Porodičnom zakonu Federacije Bosne i Hercegovine, dužni da ih izdržavaju.

Lica iz predhodnog stava ovog člana, mogu ostvariti pravo na subvencioniranje troškova smještaja u penzionerske domove i gerontološke centre u visini do 50%.

Sredstva za subvencioniranje, obezbjedit će se u budžetu Federacije za smještaj demobiliziranih branilaca u ustanove iz stava 1. ovog člana, u skladu sa mogućnostima, a sredstva za subvencioniranje troškova za smještaj ratnih vojnih invalida i porodica šehida/poginulih boraca obezbjedit će se u Budžetu Kantona u skladu sa mogućnostima.

12. PRVENSTVO UPISA U OBRAZOVNE USTANOVE I BESPLATNO ŠKOLOVANJE

Član 86.

Pod jednakim uvjetima utvrđenim posebnim propisima, lica iz člana 1. ovog Zakona, kao i njihova djeca, imaju pravo na prvenstvo upisa i besplatno školovanje u obrazovnim ustanovama čiji je osnivač ili suosnivač Kanton ili Općina.

Lica iz člana 1. ovog Zakona imaju pravo na besplatno doškolovanje, odnosno prekvalifikaciju radi sticanja neophodnog stepena obrazovanja koje im je potrebno radi obavljanja određenih poslova, a isto nije u mogućnosti da obavlja poslove na koje je bilo raspoređeno prije nastanka invalidnosti.

Obrazovne ustanove iz prethodnog stava će svojim pravilima ili drugim aktima utvrditi način i uvjete za korištenje ovog prava.

13. STIPENDIRANJE

Član 87.

Lica iz člana 1. ovog Zakona, kao i njihova djeca, imaju pravo na dodjelu stipendije za vrijeme redovnog školovanja i studija u srednjoškolskim i visokoškolskim obrazovnim ustanovama.

Vlada Kantona će posebnim propisom utvrditi način i uvjete za ostvarivanje prava iz predhodnog stava.

14. PREDNOST PRI SMJEŠTAJU U ĐAČKE I STUDENTSKE DOMOVE

Član 105.

Đački i studentski domovi kojima je osnivač Kanton dužni su svojim aktima propisati da prioritet za smještaj u ove ustanove imaju djeca lica iz člana 1. ovog Zakona.

15. PRAVO NA BESPLATNE OBAVEZNE UDŽBENIKE ZA REDOVNO ŠKOLOVANJE

Član 106.

Djeci lica iz člana 2. ovog Zakona, koja pohađaju osnovnu i srednju školu na području Kantona, obezbijediti će se novčana pomoć za nabavku obaveznih udžbenika.

Pravo na novčanu pomoć za nabavku udžbenika imaju lica iz stava 1. ovog člana pod uvjetima i na način utvrđenim kriterijima kao i raspoloživim sredstvima.

Izuzetno, pravo iz stava 1. ovog člana bez obzira na kriterije pripadaju djeci bez oba roditelja.

Uslove, način i kriterije dodjele sredstava za nabavku udžbenika utvrđuje Ministar za boračka pitanja posebnim Pravilnikom.

16. STAMBENO ZBRINJAVANJE I POMOĆ U STAMBENOM ZBRINJAVANJU

Član 122.

Lica iz člana 1. ovog Zakona imaju pravo na stambeno zbrinjavanje i pomoć u stambenom zbrinjavanju.

Pravo iz stava 1. ovog člana, pripada i licima povratnicima u Republiku Srpsku pod uslovom da su na dan potpisivanja “Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH”(14.12.1995.g.), imala boravište na području Kantona.

Član 123.

Stambeno zbrinjavanje i pomoć u stambenom zbrinjavanju lica iz člana 1. ovoga Zakona vrši se po pravu prvenstva kako sljedi:

1. djeci poginulih, umrlih, nestalih branilaca bez oba roditelja i ratnim vojnim invalidima sa oštećenjem organizma od 100% I grupe;
2. porodicama sa dva i više poginulih, umrlih, nestalih branilaca i ratnim vojnim invalidima sa oštećenjem organizma od 100% II grupe;
3. porodicama poginulih, umrlih, nestalih branilaca i ratnim vojnim invalidima sa oštećenjem organizma od 90%, 80% i 70%;
4. ostalim ratnim vojnim invalidima;
5. demobiliziranim braniocima.

Član 124.

Stanovi iz fonda stanova namijenjenih za rješavanje stambenih pitanja lica iz člana 1. ovog Zakona, dodjeljivat će se na osnovu posebnog propisa kojeg donosi Vlada na prijedlog Ministarstva, u kojem se naročito uređuju kriteriji, uslovi i način dodjele stanova.

Pravo iz stava 1. ovog člana, gube ona lica koja bez opravdanog razloga odbiju ponuđeni odgovarajući stan.

Član 125.

Lica iz člana 1. ovog Zakona, imaju pravo na dodjelu kredita za rješavanje stambenih potreba.

Licima iz prethodnog stava ovog člana, koja su u izuzetno teškoj materijalno-socijalnoj situaciji, može se dodjeliti jednokratna bespovratna pomoć za rješavanje stambenih potreba.

Pravo iz stava 1. ovog člana realizuje se na osnovu bankovnih propisa, a u skladu sa Ugovorom o deponovanju i plasmanu finansijskih sredstava koji zaključuje Ministarstvo sa odabranom bankom.

Uslove, način i kriterije za ostvarivanje prava na jednokratnu bespovratnu dodjelu sredstva za rješavanje stambenih potreba na prijedlog Ministra za boračka pitanja donosi Vlada Kantona posebnim propisom.

17. PRAVO NA PARTICIPACIJU TROŠKOVA ZA PRIKLJUČAK NA INFRASTRUKTURALNE MREŽE (VODA, EL. ENERGIJA I KANALIZACIJA)

Član 145.

Pravo na participaciju troškova za priključak na infrastrukturne mreže (voda, kanalizacija, i električna energija) imaju lica iz člana 1. ovog Zakona, pod uvjetom da stambeno pitanje rješavaju prvi put i da stambeni objekat posjeduje elektroenergetsku saglasnost, odnosno adekvatnu saglasnost drugih javnih preduzeća.

Lica iz člana 1. ovog Zakona, imaju pravo na participaciju troškova za priključak na vodovodnu i kanalizacionu mrežu, monofazni priključak (dužine vodovodnog kabla 200 metara i do 70 metara kanalizacionih cijevi) na elektro-distributivnu mrežu pod uvjetima iz stava 1. ovog člana.

Uslove, način i kriterije za ostvarivanje prava na participaciju troškova za priključak na infrastrukturne mreže utvrđuje Ministar, uz saglasnost Vlade Kantona posebnim Pravilnikom.

18. PRAVO NA STAN U VLASNIŠTVO

Član 154.

Pod uvjetom da nemaju riješeno stambeno pitanje, te da prebivalište, odnosno boravište na području Kantona imaju neprekidno od 23.12.1996.godine ratni vojni invalidi I grupe i ratni vojni invalidi koji su radno nesposobni po osnovu rane, povrede ili bolesti zadobijene za vrijeme službe u Oružanim snagama, kao i djeca šehida/poginulog borca-branitelja i umrlog ratnog vojnog invalida, koja su bez oba roditelja, imaju pravo na odgovarajući stan u vlasništvu na području Kantona.

Pod uvjetima iz stava 1. ovog člana pravo na stan u vlasništvu mogu ostvariti i roditelji sa dva i više šehida - poginulih boraca.

Član 155.

Ratni vojni invalidi I grupe i ratni vojni invalidi koji su radno nesposobni po osnovu ranjavanja ili ozljedivanja za vrijeme službe u Oružanim snagama, kao i djeca šehida-poginulog borca-branitelja i umrlog ratnog vojnog invalida, koja su bez oba roditelja, čije je stambeno pitanje riješeno na način koji ne zadovoljava njihove potrebe, ostvaruju pravo iz prethodnog člana pod uvjetom da stan kojim raspolažu stave na raspolaganje Kantonu.

Član 156.

Lica iz člana 154. koja ostvare pravo na stan u vlasništvu na području Kantona u vidu poklona ili naslijeda imaju pravo na naknadu troškova (poreza) za promet nepokretnosti s ciljem uknjižbe vlasništva.

Član 157.

Vlada Kantona će posebnim propisom utvrditi uslove i način za ostvarivanje prava na stan u vlasništvu.

19. UKLANJANJE ARHITEKTONSKO-URBANISTIČKIH BARIJERA ZA ULAZAK I KRETANJE PO STANU U INVALIDSKIM KOLICIMA

Član 158.

Vojni invalidi I grupe, koji nisu sposobni za kretanje bez invalidskih kolica, imaju pravo na uklanjanje arhitektonsko - urbanističkih barijera za prilaz, ulazak i kretanje u stambenoj zgradi u kojoj stanuju, kao i za kretanje po stanu.

Pravo iz stava 1. ovog člana, vojni invalidi mogu ostvariti samo jednom, i to na stambenoj jedinici sa riješenim svim imovinsko - pravnim odnosima.

Pravo iz prethodnog stava je u isključivoj nadležnosti općina u sastavu Kantona, a obim, način i uslove za ostvarivanje ovih prava utvrđuju općine svojim propisima.

20. PRIORITET U DODJELI SREDSTAVA ZA POV RATAK I ODRŽIVI POV RATAK

Član 159.

Lica iz člana 1. ovoga Zakona, koja su u prognaničkom, odnosno statusu izbjeglog i raseljenog lica na području Kantona, prilikom njihovog povratka u prijeratna mesta prebivališta, imaju prioritet u obezbjeđenju i dodjeli sredstava za povratak i održiv povratak kod svih kantonalnih i općinskih organa koji imaju uticaj na ostvarivanje ovog prava.

Nadležna Ministarstva u Kantonu kod kojih se ostvaruju prava iz prethodnog stava, kao i općine u sastavu Kantona, posebnim propisom uredit će obim, stepen, uslove i način korištenja ovog prava.

Član 160.

Pravo iz člana 159. ovog Zakona, nemaju lica koja su na području Bosne i Hercegovine riješila svoje stambeno pitanje.

Uslove, način i kriterije dodjele sredstava za održiv povratak utvrđuje Vlada Kantona posebnim propisom.
21.PARTICIPIJACIJA TROŠKOVA NAKNADE ZA DODIJELJENO GRAĐEVINSKO ZEMLJIŠTE NA KORIŠTENJE I NAKNADE ZA UREĐENJE GRADSKOG GRAĐEVINSKOG ZEMLJIŠTA

Član 173.

Lica iz člana 1. ovog Zakona, koja prvi put rješavaju svoje stambeno pitanje, pod uslovom da su izvršili pribavljanje građevinskog zemljišta i odobrenja za građenje, imaju pravo na participaciju troškova u minimalnom iznosu od 50 % za:

1. Naknadu namjenjenu za preuzeto ili kupljeno zemljište površine do 400 m²,
2. Naknadu iz osnova prirodnih pogodnosti gradskog građevinskog zemljišta i pogodnosti već izgrađene komunalne infrastrukture koje mogu nastati prilikom korištenja tog zemljišta, a koje nisu rezultat ulaganja sredstava vlasnika ili korisnika nekretnina – rente, netto građevinske površine do 100 m²,
3. Naknade za uređenje gradskog građevinsko zemljišta za izgradnju porodične stambene zgrade za vlastite potrebe netto građevinske površine do 100 m².

Lica koja grade objekat na vlastitom zemljištu, imaju pravo na participaciju troškova za naknade iz tačaka 2. i 3. prethodnog stava.

Lica iz člana 1. ovog Zakona koja posjeduju vlastito građevinsko zemljište na području Bosne I Hercegovine nemaju pravo na naknadu troškova za kupljeno zemljište iz tačke 1. stava 1. ovog člana.

Odredbe iz stava 1. ovog člana odnose se i na razliku između postojeće stambene površine i dogradnje, nadzidivanja, preuređenja krovišta i potkrovla, pretvaranja zajedničkih prostorija i rekonstrukcije, do neto stambenog prostora 100 m².

Naknada troškova za kupljeno građevinsko zemljište površine do 400 m² odobrava se u skladu sa raspoloživim sredstvima u Budžetu do visine pet prosječnih netto plaća isplaćenih u Federaciji BiH u predhodnoj godini.

Član 174.

Lica iz člana 1. ovog Zakona, kada rješavaju pitanje svoga zaposlenja, imaju pravo na participaciju troškova naknada iz tačaka 2. i 3. prethodnog člana za izgradnju poslovnog prostora neto površine do 100 m², u minimalnom iznosu od 50 %.

Općine svojom Odlukom o građevinskom zemljištu mogu predvidjeti mogućnost oslobođanja lica iz člana 1. ovog Zakona od obaveze plaćanja naknade za dodjeljeno gradsko građevinsko zemljište i oslobođanja obaveze plaćanja naknade za pogodnost.

Uslove, način, postupak i kriterije za ostvarivanje prava participacije troškova naknade za dodijeljeno građevinsko zemljište na korištenje, naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta i

subvencioniranje troškova naknade za pogodnost utvrđuje Ministar, uz saglasnost Vlade Kantona posebnim Pravilnikom.

22. BESPLATNA I POVLAŠTENA VOŽNJA

Član 186.

Lica iz člana 1. ovog Zakona, imaju pravo na besplatnu vožnju do banjskog i klimatskog liječilišta, kada su upućena na liječenje od strane Ministarstva.

U slučaju kada nije organiziran poseban prijevoz do banjskog i klimatskog liječilišta, licima koja su upućena na banjsko-klimatsko liječenje će se nadoknaditi troškovi prijevoza u redovnom autobuskom saobraćaju.

Član 187.

Ratni vojni invalidi i jedan član iz porodičnog domaćinstva porodice šehida/poginulih boraca (bračni drug šehida/poginulog branioca, imaju pravo na povlaštenu vožnju u javnom gradskom saobraćaju na području Kantona i međugradskom saobraćaju u općine iz člana 1. stav 2. ovog Zakona.

Pravo na povlaštenu vožnju u javnom gradskom saobraćaju može ostvariti i jedan od roditelja šehida/poginulog branioca ukoliko ne žive u zajedničkom domaćinstvu sa porodicom šehida/poginulog borca iz stava 1. ovog člana.

Izuzetno od odredbi prethodnog stava, djeca bez oba roditelja koja su redovni studenti imaju pravo na besplatnu povlaštenu vožnju do mjesta studiranja, ukoliko studiraju na području BiH.

Pored ratnog vojnog invalida, koji je korisnik prava na dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica, pravo na besplatnu vožnju ima i lice koje mu tu njegu i pomoć pruža.

Način, uslove i kriterije za ostvarivanje prava na besplatnu i povlaštenu vožnju utvrđuje Ministar, uz saglasnost Kantona posebnim Pravilnikom.

23. PARTICIPACIJA TROŠKOVA DŽENAZE-SAHRANE

Član 204.

U slučaju smrti demobiliziranog branioca, ratnog vojnog invalida, člana porodice šehida-poginulog borca, članovi porodice, odnosno lice koje je snosilo troškove sahrane-dženaze, ukoliko to pravo ne mogu ostvariti na osnovu federalnih propisa ili prema drugom osnovu imaju pravo na participaciju troškova dženaze-sahrane najmanje u visini jedne prosječne mjesecne neto plate isplaćene u Federaciji BiH prema podatcima Zavoda za statistiku Federacije BiH.

Lica iz predhodnog stava koja su ostvarila troškove sahrane-dženaze po osnovu smrti demobiliziranog branioca, ratnog vojnog invalida, člana porodice šehida-poginulog borca, na osnovu federalnih propisa ili pak drugom osnovu, ukoliko u Budžetu ima sredstava za ove namjene mogu ostvariti pravo na subvencioniranje troškova u visini razlike isplaćenih sredstava po drugom osnovu i visine sredstava definisanih u stavu 1. ovog člana.

Uslove i način ostvarivanja prava na participaciju troškova dženaze-sahrane utvrđuje Ministar, uz saglasnost Vlade Kantona posebnim propisom.

24. JEDNOKRATNA POMOĆ

Član 210.

Pravo na dodjelu jednokratne novčane pomoći u opravdanim slučajevima mogu ostvariti lica iz člana 1. i 2. ovog Zakona koja se nalaze u izuzetno teškim socijalno-ekonomskim uslovima, a ista zadovoljavaju opšte i posebne kriterije za dodjelu novčane pomoći.

Uslove, način i kriterije za ostvarivanje prava na jednokratnu pomoć utvrđuje Ministar, uz saglasnost Vlade Kantona posebnim Pravilnikom.

25. PODIZANJE NIŠANA – NADGROBNIH SPOMENIKA I SPOMEN OBILJEŽJA

Član 227.

Svim pripadnicima Oružanih snaga koji su poginuli ili umrli u toku agresije na Republiku Bosnu i Hercegovinu od 1992. do 1995. godine i ukopani na području Kantona, Kanton će podići nišane-nadgrobne spomenike, u skladu sa idejnim rješenjem šehidskog nišana, te obezbjediti trajnu zaštitu i održavanje.

Kanton će podići nišane-nadgrobne spomenike i pripadnicima Oružanih snaga iz predhodnog stava koji su ukopani izvan područja Kantona prema evidenciji odjela Ministarstva odbrane općina u sastavu Kantona, odnosno vojnih jedinica.

Organizatorima otpora, veteranima, dobrovoljcima, ratnim vojnim invalidima i dobitnicima ratnih priznanja i odlikovanja, Kanton podiže nišane-nadgrobne spomenike nakon njihove smrti u skladu sa usvojenim tipiziranim idejnim rješenjem, a na osnovu posebnog propisa kojeg uz saglasnost Vlade donosi Ministarstvo.

Članovi porodice šehida/poginulog borca koji svojim sredstvima izvrše podizanje nišana-nadgrobog spomenika imaju pravo naknade troškova u visini i prema dinamici isplate koje utvrđi Ministarstvo.

Izgradnju ostalih spomen obilježja, Ministarstvo će vršiti u skladu sa raspoloživim sredstvima za svaku budžetsku godinu, a u skladu sa posebnim propisom, kojeg uz saglasnost Vlade Kantona donosi Ministarstvo.

26. PARTICIPACIJA U UČEŠĆU NA SPORTSKIM TAKMIČENJIMA U INVALIDSKOM SPORTU

Član 249.

Sportski klubovi invalida kantonalnog nivoa kojeg čine pripadnici boračkih populacija imaju pravo na participaciju troškova za učešće na sportskim takmičenjima, odnosno u organiziranju i održavanju sportskih takmičenja u invalidskom sportu.

Visinu participacije iz stava 1. ovog člana utvrđuje Ministarstvo, u skladu sa raspoloživim sredstvima a na osnovu projekata/zahtjeva usmjerениh za realizaciju ciljeva iz predhodnog stava ovog člana.

27. POSEBNA PRAVA DOBITNIKA RATNIH PRIZNANJA I ODLIKOVANJA

Član 250.

Pod uslovom da su imali prebivalište, odnosno boravište na području Kantona, neprekidno, najmanje tri godine prije stupanja na snagu ovog Zakona, dobitnici ratnih priznanja i odlikovanja, kao i članovi porodice pогinulih dobitnika ratnih priznanja imaju pravo na jednokratno novčano primanje u toku jedne kalendarske godine, u visini i prema dinamici koju utvrđi Ministarstvo.

Dobitnici ratnih priznanja ili odlikovanja imaju pravo na obavještavanje o smrti putem javnih medija, organiziranje dženaze-sahrane uz državne počasti i pravo na ukopno mjesto na lokacijama zaslužnih ličnosti u skladu sa posebnim propisom koji donosi Vlada Kantona.

Dobitnici ratnih priznanja i odlikovanja i članovi porodice pогinulog, umrlog i nestalog dobitnika ratnog priznanja i odlikovanja, u ostvarivanju prava utvrđenih ovim Zakonom, imaju prioritet pod jednakim uslovima u okviru boračke kategorije kojoj pripadaju (demobilizirani branioci, ratni vojni invalidi, članovi porodice šehida - pогinulog, umrlog i nestalog branioca).

28. DRUGA PRAVA U SKLADU SA POSEBNIM PROPISOM

Član 251.

Na osnovu podnesenog zahtjeva, lica iz člana 1. i 2. ovog Zakona mogu ostvariti i druga prava, koja odobrava Ministarstvo ili općine u sastavu Kantona.

Član 252.

Nadležni organi osigurat će isticanje obavijesti na vidnim mjestima (bolnice, ambulante, općine, sudovi i druge javne ustanove) da prednost bez čekanja u redu imaju ratni vojni invalidi, dobitnici ratnih priznanja i odlikovanja i roditelji šehida i pогinulih branilaca koji svoj status dokazuju odgovarajućim iskaznicama.

Uslove, način i kriterijie za ostvarivanje prava na novčanu pomoć za druge potrebe utvrđuje Ministar posebnim Pravilnikom.

Član 252.a)

U slučaju postojanja drugih okolnosti koja lica iz članova 1.i 2. ovog zakona dovode u otežavajući položaj, odnosno ugrožavaju normalan način života s aspekta materijalno-socijalne situacije, istima se može dodijeliti novčana pomoć u visini do jedne polovine prosječne neto plate isplaćene u Federaciji BiH u prethodnoj godini.

O opravdanosti dodjele jednokratne novčane pomoći za ove namjene odlučuje komisija koju imenuje ministar za boračka pitanja u Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a postupak razmatranja zahtjeva će se urediti posebnim pravilnikom koji će donijeti ministar uz saglasnost Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Predmetna pomoć može se dodijeliti za izmirenje poreskih obaveza u visini definisanoj Zakonom pri angažmanu fizičkih lica od strane udruženja boračkih populacija za izvršavanje određenih poslova i zadatka, pomoć pripadnicima boračkih populacija koje uslijed gašenja, likvidacije i stečaja preduzeća u kojem radi se nađu u izuzetno teškoj materijalno-socijalnoj situaciji, kao i druge okolnosti koje procjeni Ministar da podnosioca zahtjeva dovode u težak položaj.

29. NOVČANA EGZISTENCIJALNA NAKNADA

Član 258.

Novčana egzistencijalna naknada u smislu ovog Zakona je mjeseca novčana naknada demobiliziranim braniocima koja se dodjeljuje pod uvjetima, na način i u visini propisanim ovim Zakonom.

Pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu može ostvariti demobilizirani branioc do navršavanja 57. godina života pod uvjetom da je bio pripadnik Oružanih snaga najmanje godinu dana, da je prijavljen kao nezaposleno lice kod nadležne službe za zapošljavanje najmanje godinu dana prije podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava, ukoliko ima prebivalište/boravište na području Kantona i ako ostvaruje mjesecne prihode u iznosu manjem od 50% minimalne penzije isplaćene u Federaciji Bosne i Hercegovine za mjesec decembar 2018. godine.

Pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu može ostvariti supruga umrlog demobilisanog branioca ukoliko na dan podnošenja zahtjeva nema navršenih 57 godina života, te ukoliko ne ostvaruje mjesecne prihode u iznosu većem od 50% minimalne penzije isplaćene u Federaciji za mjesec decembar 2018. godine i ako je umrli bio pripadnik Oružanih snaga najmanje 12 mjeseci.

Član 259.

Lice iz člana 258. dužno je dokazati ispunjavanje svih navedenih uvjeta za ostvarivanje ovog prava, a Ministarstvo će donijeti uputstvo o načinu, uvjetima i dokumentaciji potrebnoj za ostvarivanje ovog prava.

Član 260.

Visina iznosa mjesecne novčane egzistencijalne naknade utvrđuje se u iznosu od 5 KM po mjesecu provedenom u Oružanim snagama.

Iznos mjesecne novčane egzistencijalne naknade iz stava 1. ovog člana može biti i niži uz primjenu koeficijenta za obračun koji utvrđuje Vlada Kantona.

Koeficijent za obračun iz predhodnog stava Vlada Kantona utvrđuje, najmanje jedanput u toku jedne godine.

Član 261.

Pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu pripada licima koji ispunjavaju uvjete za priznavanje ovog prava od prvog narednog mjeseca od dana podnošenja zahtjeva.

Pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu prestaje:

- a) smrću korisnika,
- b) zasnivanjem radnog odnosa, ostvarivanjem prava na penziju, prijavom samostalne djelatnosti ličnim radom, ostvarivanjem prava na mjesecnu naknadu po federalnom propisu, ostvarivanjem prihoda po osnovu izdavanja u zakup nekretnina, ukoliko po navedenom demobilizirani branioc ostvaruje mjesecne prihode u većem iznosu od 50% minimalne penzije isplaćene u Federaciji Bosne i Hercegovine za mjesec decembar 2018. godine.

Pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu ne može se prenijeti na drugo lice.

Korisnik prava dužan je u roku od 15 dana od dana nastanka promjene prijaviti prvostepenom organu svaku promjenu koja utiče na prestanak prava, a prvostepeni organ će po službenoj dužnosti na osnovu prijave korisnika ili saznanja na drugi način o razlozima za prestanak prava, donijeti rješenje o prestanku prava.

Član 262.

Prvostepeni organ vodi kompletну evidenciju o korisnicima prava, a Ministarstvo u okviru godišnjeg izvještaja o tome upoznaje Vladu Kantona.

Član 263.

(1) Lice kome je isplaćeno novčano primanje prema ovom Zakonu na koje nije imalo pravo, dužno je vratiti primljeni iznos.

(2) Za nepravilne isplate koje su nastale kao greška organa koji je vodio postupak, nepravilno isplaćena sredstva nadoknađuje organ koji je učinio grešku i odgovarajući iznos doznačava na račun Budžeta Kantona.

**30. FINANSIRANJE BORAČKIH ORGANIZACIJA ČIJI SU ČLANOVI LICA
IZ ČLANA 2. OVOG ZAKONA I FINANSIJSKA PODRŠKA BORAČKIM
UDRUŽENJIMA ZA PROJEKTE I AKTIVNOSTI KOJI DOPRINOSE
POBOLJŠANJU STATUSA BORAČKIH POPULACIJA**

Član 265.

Organizacije koje okupljaju populacije proistekle iz odbrambeno-oslobodilačkog rata 1992-1995.godine, a iste su od posebnog interesa i značaja za Kanton ostvaruju pravo na finansiranje iz budžeta općina i Kantona u visini neophodnoj za finansiranje redovne registrirane djelatnosti organizacije-udruženja, uz maksimalnu racionalizaciju broja tih organizacija-udruženja.

Pravo na finansiranje iz predhodnog stava ovog člana mogu ostvariti:

- Savez ratnih vojnih invalida «Sinovi Drine» Bosansko-podrinjskog kantona Goražde;
- Organizacija porodica šehida/poginulih boraca Bosansko-podrinjskog kantona Goražde ;
- Udruženje demobilisanih boraca Armije Bosne i Hercegovine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde;
- Savez dobitnika najvećih ratnih priznanja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde;
- Udruženje Veterana rata, Zelenih beretki i Patriotske lige Bosansko-podrinjskog kantona Goražde;
- Udruženje «Svjetlost Drine» Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Član 266.

Finansiranje redovne djelatnosti organizacija-udruženja iz stava 2. člana 265. ovog Zakona realizovat će se isplatom iz Budžeta Ministarstva u vidu mjesecnih anuiteta (transi), s tim da pojedinačna visina mjesecnog anuiteta po jednoj organizaciji-udruženju ne može biti manja od jedne prosječne plaće niti prelaziti iznos od 2,5 (dvije i po) netto prosječne plaće isplaćene u Federaciji BiH u predhodnoj godini.

Član 267.

U visini raspoloživih sredstava u Budžetu mogu se odobriti finansijska sredstva na ime podrške boračkim udruženjima za projekte i aktivnosti koje doprinose poboljšanju statusa boračkih populacija, a čiji su efekti prepoznati za pojedince i udruženja u cijelosti na prostoru Kantona i opština iz stava 2. člana 1. Zakona.

Uslove, način, postupak i kriterije za raspodjelu sredstava na ime podrške boračkim udruženjima za projekte koji doprinose poboljšanju statusa boračkih populacija, propisuje Ministar, uz saglasnost Vlade Kantona posebnim Pravilnikom, a Odluku o visini i odobravanju sredstava za realizaciju prava iz predhodnog stava na prijedlog Ministra utvrđuje Vlada Kantona.

III POSTUPAK PRIZNAVANJA PRAVA

Član 269.

Poslove upravnog rješavanja u prvom stepenu o pravima i obavezama iz ovog Zakona vršit će općinske službe, i to: zdravstvenu zaštitu, banjsko i klimatsko liječenje, naknada putnih troškova i troškova za liječenje u inostranstvu, prava po osnovu preostale radne sposobnosti, uklanjanje arhitektonsko-urbanističkih barijera za ulazak i kretanje po stanu u invalidskim kolicima, participacija troškova naknade za dodijeljeno građevinsko zemljište na korištenje i naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta, besplatnu ili povlaštenu vožnju i pomoć u slučaju smrti i novčana egzistencijalna naknada.

U drugom stepenu o pravima i obavezama iz ovog Zakona rješavat će nadležni kantonalni organi.

Član 270.

Prednost pri korištenju programa Službe za zapošljavanje Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, stimulativne mjere pri zapošljavanju i samozapošljavanju, prednost pri zakupu i otkupu poslovnog prostora, prvenstvo upisa u obrazovne ustanove i besplatno školovanje, stipendiranje, prednost pri smještaju

u djačke i studentske domove, pravo na besplatne obavezne udžbenike za redovno školovanje, stambeno zbrinjavanje i pomoć u stambenom zbrinjavanju (kod stambenih jedinica nad kojim pravo raspolaganja ima Kanton i sredstva koja se za ove namjene izdvajaju iz budžeta Kantona, pravo na participaciju troškova na priključak na infrastrukturne mreže (voda, električna energija), pravo na stan u vlasništvo, prioritet u dodjeli sredstava za povratak i održivi povratak, posebna prava dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja, jednokratna pomoć, podizanje nišana nadgrobnih spomenika i spomen obilježja) i finansiranje boračkih organizacija čiji su članovi lica iz člana 2. Zakona prednost pri smještaju u penzionerske domove i gerontološke centre. U prvostepenom postupku rješavaće nadležni Kantonalni organi, a u drugom stepenu Vlada Kantona.

Za lica, povratnike u Republiku Srpsku u prvostepenom postupku rješava najbliži prvostepeni organ nadležan za boračko invalidsku - zaštitu općina u sastavu Kantona.

Programi kantonalne Službe za zapošljavanje koji se finansiraju - sufinansiraju iz sredstava Federalnog zavoda za zapošljavanje u prvostepenom postupku rješavat će nadležne kantonalne službe, a u drugostepenom postupku rješavat će nadležni federalni organi.

Član 271.

Službenu evidenciju o korisnicima prava po ovom Zakonu vodi Ministarstvo i prvostepeni organi u okviru propisane nadležnosti općina u sastavu Kantona.

IV OSTVARIVANJE I PRESTANAK PRAVA

Član 273.

Prava utvrđena ovim Zakonom mogu se koristiti dok postoje propisani uvjeti za korištenje tih prava i ne mogu se naslijedivati niti prenositi na druga lica.

U slučaju smrti demobiliziranog branioca i ratnog vojnog invalida prava po ovom Zakonu nastavljaju koristiti članovi njegove uže porodice (bračni drug, djeca do navršenih 18. godina života, odnosno 25 godina života ako se nalaze na redovnom školovanju).

Član 274.

Prestanak svojstva vojnog invalida ili člana porodice šehida - poginulog borca (korisnika prava na ličnu, odnosno porodičnu invalidinu) u skladu sa važećim Federalnim propisima, povlači i prestanak prava utvrđenih ovim Zakonom, ukoliko su ta prava ostvarena na osnovu tog svojstva.

Odjava prebivališta ili boravišta sa područja Kantona, odnosno prijava prebivališta ili boravišta izvan područja Kantona i općina iz stava 2. člana 1. ovog Zakona, povlači prestanak prava utvrđenih ovim Zakonom.

Član 275.

Korisnik prava po ovom Zakonu dužan je prijaviti svaku promjenu koja povlači izmjenu ili prestanak prava utvrđenih ovim Zakonom u roku od 15 dana od nastanka promjene.

V SREDSTVA ZA FINANSIRANJE PRAVA

Član 276.

Sredstva za finansiranje prava utvrđenih ovim Zakonom obezbjeđuju se iz Budžeta Kantona i općina.

Član 277.

Troškove postupka u vezi sa ostvarivanjem prava, prema ovom Zakonu, snosi organ koji vodi postupak.

VI NADZOR

Član 278.

Nadzor nad sprovođenjem ovog Zakona i drugih propisa, donesenih u skladu sa ovim Zakonom, vrši Ministarstvo i drugi organi čija je nadležnost propisana Zakonom .

VII NAKNADA ŠTETE

Član 279.

Lice kome je isplaćen novčani iznos ili ostvarilo pravo prema ovom Zakonu, na koje nije imalo pravo, dužno je vratiti primljeni iznos, odnosno vratiti protivvrijednost izraženu u novcu za iskorišteno pravo:

1. Ako je na osnovu netačnih podataka za koje je znalo ili je moralo znati da su netačni, ili je na drugi protivpravni način ostvarilo novčano primanje ili drugo pravo koje nije izraženo u novcu, prema ovom Zakonu, kojemu ne pripada , ili je ostvarilo novčano primanje u većem iznosu nego što mu pripada.
2. Ako je ostvarilo novčano primanje zbog toga što nije prijavilo nastale promjene koje utiču na gubitak, prestanak ili smanjenje obima nekog prava, a znalo je ili je moralo znati za te promjene.
3. Ako je primilo novčani iznos veći od iznosa koji je određen rješenjem.

Potraživanja iz stava 1. ovog člana zastarijevaju protekom roka određenog Federalnim zakonom kojim se uređuje zastarijelost potraživanja za odnosnu vrstu potraživanja. Ovi rokovi počinju da teku od dana kada je u upravnom postupku postalo konačno rješenje kojim je utvrđeno da isplaćivano primanje, odnosno korištenje drugog prava ne pripada ili da pripada u manjem obimu iz stava 1. tačka 1. i 2. ovog člana, odnosno od dana kada je izvršena posljednja nepravilna isplata iz stava 1. tačka 3. ovog člana.

Lice iz stava 1. ovog člana dužno je da vrati novčano primanje odnosno protivvrijednost za iskorišteno pravo, najviše u iznosu primljenog za posljednje tri godine računajući od posljednje isplate odnosno korištenja prava iz ovog Zakona na koju nije imalo pravo.

Obaveza vraćanja nepravilno isplaćenih iznosa odnosno protivvrijednosti za iskorišteno pravo postoji, bez obzira nato da li je rješenje kojim je tom licu pravo priznato, poništeno ili ukinuto.

Za nepravilne isplate odnosno nepravilno korištenje prava iz ovog Zakona koje su nastale kao posljedica greške organa koji je vodio postupak, nepravilno isplaćena sredstva odnosno nepravilnog uvođenja u pravo nadoknadit će organ koji je učinio grešku i odgovarajući iznos doznačiti na račun organu koji obezbjeđuje sredstva za određeno pravo.

Član 280.

Lice kome su isplaćena novčana sredstva za ostvareno pravo prema ovom Zakonu, a ista nisu namjenski utrošena ili predviđeni projekat nije do kraja realiziran u datom roku ili su utvrđene određene nepravilnosti ili odstupanja od realizacije projekta za koji su isplaćena novčana sredstva, dužno je vratiti primljeni iznos.

O povratu sredstava iz prethodnog stava, odlučuje Ministarstvo posebnim propisom.

VIII KAZNENE ODREDBE

Član 281.

Novčanom kaznom od 500 do 2.000 KM, kaznit će se za prekršaj odgovorno lice u nadležnom prvostepenom organu ako izvrši rješenje koje podliježe reviziji prije isteka roka za reviziju, odnosno na koje nadležni organ koji vrši reviziju nije dao saglasnost, osim ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

Novčanom kaznom od 1.000 do 2.000 KM, kaznit će se član ljekarske komisije predviđene ovim Zakonom ili drugo lice koje namjerno ili iz namara izda nalaz i mišljenje ili potvrdu sa podacima za koje zna ili je mogao znati da su lažni.

Lica iz prethodnog stava biti će odmah suspendirana i ne mogu biti imenovana u bilo koju komisiju ili tjelo koje ima istu ili sličnu nadležnost.

IX PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 282.

U roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona, Vlada Kantona i nadležna Ministarstva donijet će akte iz svoje nadležnosti predviđene ovim Zakonom.

Član 283.

U roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona, prvostepeni organi će donijeti rješenje o priznavanju prava, ukoliko ispunjavaju uslove iz člana 7. ovog Zakona, za vojne invalide, članove porodica šehida - poginulih boraca, demobilizirane branioce i porodice umrlog ratnog vojnog invalida kojima je pravo na zdravstvenu zaštitu bilo priznato u skladu sa Federalnim propisom.

Član 284.

Ratni vojni invalidi kojim je, do stupanja na snagu ovog Zakona, posredstvom državnih organa, izvršeno uklanjanje arhitektonsko-urbanističkih barijera za ulazak i kretanje po stanu u invalidskim kolicima u stambenoj zgradbi u kojoj stanuju, smatraju se da su iskoristili pravo iz člana 158. ovog Zakona.

Član 285.

Lica iz člana 1. ovog Zakona kome su dodijeljene novčane pozajmice ili bespovratna sredstva za otvaranje radnih mjeseta i novčane pozajmice ili bespovratna sredstva za rješavanje stambenih potreba, a nisu uredno izvršili povrat sredstava ili ne izvršavaju redovno preuzete obaveze vraćanja dodijeljenih sredstava, do izmirenja svojih obaveza po ovom osnovu ne mogu ostvarivati prava propisana ovim Zakonom izuzev prava iz člana 6. tačke 1., 2., 3., 4., 12., 19., 23., 25., 27. i 29.

Član 286.

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje da važi Zakon o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica Bosansko - podrinjskog kantona Goražde („Službene novine BPK Goražde“, broj: 9/07 i 14/08).

Sve radnje i postupci započeti po Zakonu iz prethodnog stava, biće okončani u skladu sa njegovim odredbama.

Član 287.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Bosansko – podrinjskog kantona Goražde“.